

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

5

Številka: 003-01-2/2017/ EPA 2507-VII
Ljubljana, 1. 2. 2018

Predlog

Državni svet Republike Slovenije je na 4. seji 7. 2. 2018, na podlagi druge alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06, 47/13 in 75/16), sprejel naslednje

M N E N J E

**k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah
Zakona o lokalni samoupravi (ZLS-S) – druga obravnava**

Državni svet **podpira** Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o lokalni samoupravi (v nadaljevanju: predlog zakona), ki ga je Državnemu zboru v obravnavo predložila Vlada. Državni svet se je seznanil tudi s stališči Mestne občine Ljubljana, Skupnosti občin Slovenije, Mestne občine Novo mesto in Združenja občin Slovenije.

Kot ugotavlja Državni svet, predlog zakona vsebuje osem sprememb in dopolnitev veljavne ureditve, ki se nanašajo na uskladitev z odločbo Ustavnega sodišča in področno zakonodajo ter odpravo nekaterih administrativnih ovir. Med drugim se odpravlja neustavnost glede možnosti pridobitve lastnosti reprezentativnosti združenja občin, ki vključuje mestne občine. V skladu z odločbo Ustavnega sodišča imajo mestne občine po Ustavi drugačen status, zaradi česar je treba tudi Združenju mestnih občin Slovenije na sorazmeren način omogočiti pridobitev statusa reprezentativnosti. Z novelo zakona se predlaga, da lahko najmanj polovica mestnih občin ustanovi reprezentativno združenje mestnih občin. Nadalje se z odpravo omejitev področij nabora nalog, ki jih lahko občina prenese v izvajanje na svet ožjega dela občine, krepi vloga ožjih delov občin, pri čemer se bodo občine same odločale, katere naloge in v kakšnem obsegu jih bodo prepustile v izvajanje ožjim delom. Predlaga se tudi poenostavitev ustanovitve zveze občin kot institucionalne oblike medobčinskega sodelovanja, na katero lahko občine prenesejo izvajanje nalog iz svoje pristojnosti, tudi del regulatornih pristojnosti, medtem ko oblastnih nalog ne. Zaradi odprave administrativnih ovir in približevanja načinu izvedbe referendumom na državni ravni se tudi pri referendumu v občinah predlaga dajanje podpore zahtevi za razpis referendumu prek enotnega državnega portala eUprava s kvalificiranim elektronskim podpisom v primerih, ko župan določi za dajanje podpore način osebnega podpisovanja.

Veljavni zakon se dopolnjuje tudi z določbo o participativnem proračunu kot obliki sodelovanja prebivalcev pri financiranju projektov, pri čemer se bodo občine

avtonomno odločale o uvedbi participativnega proračuna. Nadalje se zakon v delu, ki se nanaša na občinsko pravobranilstvo, usklajuje z določbami Zakona o državnem odvetništvu. Predlaga se tudi širitev nadzorne funkcije nadzornega odbora iz pristojnosti za nadzor razpolaganja s premoženjem tudi na upravljanje in najemanje tega in s tem uskladitev z Zakonom o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti.

Državni svet pozdravlja predlagano krepitev vloge ožjih delov občin z odpravo omejitev področij, na katerih lahko občina s statutom določi naloge, ki jih izvajajo ožji deli občin. S tem, ko bodo občine avtonomno odločale o naboru nalog, ki jih bodo lahko opravljali ožji deli, ki ima izvoljen svet, se sledi tudi osnovnemu razumevanju, kaj je lokalna samouprava. Ker so ožji deli občin najbližje prebivalcem in predstavljajo vez med njimi in lokalno oblastjo na ravni občine, lahko njihova pomembnejša vloga pomaga občinam pri sprejemanju ključnih odločitev. Komisija ob tem opozarja na Strategijo razvoja lokalne samouprave v Republiki Sloveniji do leta 2020, ki jo je Vlada sprejela septembra 2016 in ki med aktivnostmi na področju strateške usmeritve - razvoj lokalne samouprave - navaja ukinitev statusa samostojne osebe javnega prava za ožje dele občin, čemur je Državni svet v preteklosti vseskozi nasprotoval. Občine so si različne in verjetno nekatera okolja nimajo potrebe po ožjih delih z večjimi pooblastili (npr. s statusom pravne osebe javnega prava), medtem ko v nekaterih občinah (npr. ozemeljsko večjih, mestnih) igrajo pomembno vlogo pri urejanju lokalnih zadev, zato je pomembno, da zakonodaja občinam omogoča avtonomno odločanje o tem, ali bodo ožjim delom podelile status pravne osebe javnega prava ter katere naloge in v kakšnem obsegu jih bodo prenesle na ožje dele občin. Glede na razlike med občinami, ki se kažejo v velikosti in s tem posledično v kadrovski in finančni sposobnosti, bi kazalo v prihodnje tudi razmisliti, da področna zakonodaja upošteva to različnost in prilagodi obveznosti občin njihovim zmožnostim. Nenazadnje tudi Ustava govori o tem, da mestna občina opravlja kot svoje tudi z zakonom določene naloge iz državne pristojnosti, ki se nanašajo na razvoj mest.

Državni svet podpira tudi predlagano dopolnitev zakona z določilom o participativnem proračunu, na podlagi katerega bodo v postopku priprave predloga občinskega proračuna lahko sodelovali tudi občani s predlogi projektov, ki se financirajo iz občinskega proračuna. Državni svet se strinja s predlogom, da se občina sama odloči, ali bo prakticirala participativni proračun in v kakšnem obsegu, obenem pa poudarja, da občine že danes v postopek priprave proračuna pritegnejo vse uporabnike občinskih proračunov (npr. ožje dele občin, nevladne organizacije), ki sodelujejo tudi pri izvajanju nalog. V mnogih primerih se tudi na zboru občanov lokalno prebivalstvo odloča o projektih oz. svojih potrebah, ki jih občine tudi financirajo.

Prav tako Državni svet podpira predlagano uskladitev z odločbo Ustavnega sodišča iz leta 2016, da Združenje mestnih občin Slovenije pridobi status reprezentativnosti, če je vanj vključena najmanj polovica mestnih občin, pri čemer danes zastopa vseh enajst mestnih občin. Ob predlaganem pogoju v 10. členu predloga zakona, ki sicer velja že danes, da pridobi lastnost reprezentativnosti združenje, v katerega je včlanjenih najmanj 30 % občin, bi kazalo razmisliti tudi o pogoju, da je možno članstvo le v enem združenju. S tem bi dobili eno močno reprezentativno združenje občin, ki bi bilo bistveno bolj enakovreden partner državi z večjo pogajalsko močjo. V zvezi s tem je bil Državni svet seznanjen, da je bil to tudi prvoten predlog resornega ministrstva, vendar je od njega odstopilo, ker v dolgotrajnih usklajevanjih z vsemi tremi združenji občin ni bilo moč doseči širšega konsenza glede tega vprašanja, še posebej eno združenje je temu nasprotovalo, rekoč da tak predlog pomeni neutemeljen poseg v avtonomijo lokalne samouprave.

V zvezi s pripombami Skupnosti občin Slovenije in Mestne občine Slovenije k 11. členu predloga zakona, da je predviden enoletni rok za uskladitev občinskih statotov in drugih splošnih aktov občin prekratek, predvsem v luči letošnjih lokalnih volitev, in predlogu, da se razmisli o podaljšanju tega roka, je bilo Državnemu svetu pojasnjeno, da je rok po svoji naravi instrukcijski in da volilno leto ne bi smelo predstavljati prevelike ovire za pravočasno uskladitev občinskih aktov z zakonom.

* * *

Za poročevalca na seji Državnega sveta je bil določen državni svetnik Dušan Strnad.

* * *

Predlog sklepa je pripravljen na podlagi poročila Komisije za lokalno samoupravo in regionalni razvoj.